

Womhaj Bóh!

Czykło 20.
14. meje.

Łětnik 3.
1893.

Szerebke njezelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišczerne w Budyschinje a so tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Grandi.

Jan. 15, 26: „Hdyž pak tón troschtar pschincž budže, kotrehož ja wam pópłacž budu wot Wótza, tón Duch teje wěrnoscze, kiž wot Wótza wuhadža, tón budže šwědcizč wote mnje.“

Šchesczijan bjes šwjateho Ducha je kóžany kamjeń, drjewjane želeso — pschetož šchesczijan reka žalbowany, t. j. se šwjatym Duchom žalbowany. Tole žalbowanje je so tež pola tebe stało w šwjatej šcheczenizy, pschetož ta šama je kupjel noweho naroda a wobnowjenja šwjateho Ducha. Ale šchtóž je myty, móže so šašo womasacž. Šchtóž je poklad dostał, móže jón šašo šhubicž. Masch ty hišcže šwjateho Ducha? Haj, prajiš ty, na czym póšnajy to? Wotmolwjenje: na tym, so wón w tebi šwědczi abo so wón jako rěcznik a šastupjer Šhrystušowu wěž šastupuje pschecziwo twojemu czělu. Je mjenujzy prozeš, w kotrymž so jedna wo moje a twoje njebjeska a helu. W tutym prozešu trjebasch adwokatow abo rěcznika wjele móznischeho hacž w twojich hewaschich prozešach. So dyrbiš ty dołh šaplaczič a žaneho pjenježka nimasch, je wuczinjene. Je tež rukowar ša tebe pschischoł a je wscho hacž na pošlednju šcherpatku šaplacził s šrwawnyimi šlotymi šwojeje šamšneje šrwě. Ale nětk pschindže twoje czěło, tónle hubjeny czertowski adwokata a chze tebe narěczecž: pjenješ njejšu dobre, twój rukowar je falschne džěłak — a we wulkej šašy pošlednjeho šuda njebudža je wsacž. A ty dyrbjal prawje wjele pjenježkow šwojeje šamšneje mozy a šwojich dobrych počinkow šobu pschinjescž, to

placzi wjazy. Nětko pak wustupi tón prawy rěcznik, kotrehož je czi twój rukowar šam s njebjes pópłak a šwědczi ša twojeho rukowarja, dopokaže jeho šwěrnoscž, šprawnoscz, móž, dobrotu jeho wumóžerskeho šaplaczenia — a waži jeho škoto na wasy wěczneje prawdosczje.

Hdyž budže nětko psche wscho wěšte a wěrne a jašne to, šchtož je w Božim šłowje wo Šhrystušowej paršchonje, wo jeho šłowje a škutku, wo jeho czěrpjenju a jeho krašnosczzi prajene — a ty móžeš tebi wschitko to pschisšwojicž s džaknym wyštanjom, radošnym wušnacžom: ša mnje, ša mnje — a šo roššwětluje twoju wutrobu — a štary prawokazet, czěło se šwojim hlupym mudrowanjom, kotrež so rošom mjenuje, dyrbi woněmicž a šo wotšalicž — potom wěšch, šo w tebi hinajšcha, njebjeska móž tczi, šo masch šwjateho Ducha a wěšch, šchto na nim masch.

Potom pak njewoštanje pschi tym, šo wón w tebi šwědczi. Wón budže tež s tebe won šwědczič a powjedže tak šnjeshowu wěž pschecziwo šwětej.

Tež šwjeczi japoschtoljo móžachu hakle potom šwědczič — po šwjatkach — hdyž bě šwjaty Duch na nich pschischoł. Tak šwědczi tež kóždy šchesczijan, w kotrymž šwjaty Duch je a njemóže so teho šminycž. Šchesczijan njemóže mjelcžecž, hdžež dže wo jeho šbóžnikowu czěscž, wo jeho bratrowu šbóžnoscz, ale wón nješwědczi jeno se šłowami, ale tež se šwojim žyłym šhodženjom, s wobrocženym šhodženjom w czistosczi a prawdosczzi psched Bohom, s czimž wón wjazy dokonja hacž se šłowami.

Šwět drje budže jeho ša to hišcže bóle hidžicž. Budže waš se šwojich šhromadžišnow wuštorlacž, praji

dawno mormy a so kral nětkle nikomu wjazy jeho herbſtowo wupłaćić nje móže. Za jich wěz bě hižo dawno wſcha ſapoſtżena. „Mi wy pſchi wſchēm jara žel čzinice (bē kral daſ piſać), ale ja wam ničo ſa to njemóžu. Želi paſ chžyſi ſebi wy hewaſche něſchto wote mnje wuproſyć, chžu wam to ſ wutrobu radu do wole ſčinić.“ —

Hlej, takle je ſo něhdy někomu ſeſchło, kotrehož ſym ja ſam jara berje inaſ. Mi paſ by wjele próžy njenacžiniko, čži jowle ſ druhich krajinow hiſchće wjazy tajſchle wěžtow wupowjedacž, pſchetož ludžo ſu ſtoro wſchudžom wſchitžy jenožy ſmyſleni. Jowle pola naſ w Šerbach, kaž pola Němžow, a w Čzechach kaž pola Polakow ſu runje tajžy nadeńč, pſchetož jeni wſchaf ſu tajžy pienjeſ hłódní, kajžyž druſy; mēcž chže kóždy rad něſchto a ſebi něſchto k ſwojemu hewaſchemu ſamoženju pſchidobnyć.

Nětkle paſ ſłowježto wo naſchim njebohim wuju.

Naſcha luba macžerka nam ſpochi rad něſchto wupowjeda a nam pódla dobru wucžbu poda. Huſto je naſ wona ſwěru powucžka, ſo tola Božedla njechali žane myſle na to mēcž, ſo móhli wot něloho zuſeho něſchto wuherbowacž. Wona nam pſchezo prajesche: „Womyſlcže ſebi na naſcheho njeboheho Žifeczjanſkeho wuja.“

Něhdy mējachmy w Žifeczach wuja a čzetu, wobaj běſchtaj jara ſeſtarenaj a jara bohatej. Džecži běſchtaj wonaj ženje žane njeměj, ſ jeju pſcheczeljſtwa běchu ſtoro wſchitžy wuwotemrěli, jenož dwaj herbaj tu hiſchće běſchtaj, jedyn ſe žonineje ſtrony a jena ſ mužoweje ſtrony. Dale paſ bě naſcha wowka. Tón tamny herba bě ſam jara bohaty, jeho pſcheczeljſtowo bě tež bohate, — ale naſcha luba wowka bě ſo mēja ſpochi ſ chudobu bédžicž. Wobaj tamnaj ſtaraj čžłowjekaj běſchtaj paſ hješ ſobu tajſele něſchto pſched ſudniſtwom wucžinikoj: „Wumrje muž přeni, wuherbuje jeho žona a jejne pſcheczeljſtowo wſchitko po nim. Wumrje žona přenja, wuherbuje jejny muž a jeho pſcheczeljſtowo wſcho po nej.“ Takle tam to w jeju teſtamencže piſane ſtejesche. Duž ſebi nětkle ſ wobeju ſtronow herbojo myſlaču: Hdž chžyſi jeno Bóh luby dnješ pſchicž teho wot tameju dweju ſtareju přenjeho wotwoľač, po kotrymž móhli wy wſchu wěz wuherbowacž. Ale taj dwaj wotſaſchtaj tu dale a dale žiwaj, kaž byla ſmjercž poſabyka, ſebi po nejju pſchicž.

Alle hlej, na jene dobo wobaj ſchoriſchtaj. Wobaj běſchtaj dotal wſcho hromadže pſchenjeſchto, nětkle paſ wobaj na dobo ſchoriſchtaj, a ničo njewjedžesche, kotry wot nejju mējesche wjazy wucžerpicž. Wonaj tam kóždy w ſwojim kožu ležeschtaj ſe ſtykajnymaj rukomaj, dnch ſ nejju wobeju pomaču džesche a žitka jimaj pomaku bijesche, kaž ſtary čžaſnik pomaku bije. Pola nejju bē, kaž pola dweju poſlenjeju ſwēcžžyneju kónčikow, kotraž ſtaj ſo ſtoro dopalič, paſ ſo tón jedyn kónčik maču khwilu jaſniſcho ſwēcži, paſ ſaſo tón drugi. S wobeju ſtronow běchu tu ludžo ſ jeju pſcheczeljſtwa pódla, lēkar paſ bē tam tež pódla, ale ani čžile pſcheczeljſo, ani lēkar njemóžachu prajicž, kotry tuteju wobeju ſtareju přeni wotſal wupóndže.

(Škónčjenje pſchichodnje.)

+ Luboſč njephta to ſwoje.

Wot W. Rn.

Njedželu rano džesche w Žendželſkei młoda ſčwalčža do mēſta, klobuſ po noweji módže na hłowje; wona chžyſche ſo w tym nowym klobuku poſaſacž. Na pucžu pſchidžje nimo žyrtwoje a dofelž dlěžſchi čžaſ do Božeho doma pſchichka njebē, myſlesche ſebi: ja chžu nutſ hič — a wona jaſtupi. Duž ſchſchjesche móžne předowanje wo 2 Kor. 5, 11.

Sejna wutroba bēſche taſ móžnje ſapſchimnjena wot žalbowanyh ſłowow předarja, ſo ſo wona, mēſto teho ſo by do mēſta ſchka, ſaſo do ſwojeje wſy wróći. Žyke lēto bēſche čžische žiwa a dželaſche wot ranja hač do wječžora. Piſchi ſwojim džele ſebi huſto na ſwoju pobožnu wowku pomyſli, kotraž bēſche bohobojasnje žiwa byla, a pſchezo žiwische bē w nejž žadanje, ſo chže tež taſ žiwa byčž a khodžicž.

Na druhe lēto džesche ſaſo do mēſta; wona ſo njechaſche wjazy poſaſacž w nowym klobuku; w ſaču mējesche nowy teſtament, ſ kotrehož chžyſche khude džecži w njedželſkei ſchuli wucžicž!

Khwilu bēſche taſ na džeczoch dželaſa, jaſo jedyn džen jene ſ nič proſchjesche, ſo by jeju na ſmjercž khoru macž wopytacž pſchichka. Wón bēſche jejny přeni wopyt w khudowni. Wona pſchidžje huſčischo a čži druſy wobydlerjo doma proſchachu: „Pſchidžecže tola tež k nam.“ Na ſwojich pucžach k khudym a

khorym wona widžesche, kaſ bu jena, kotraž bē ſwoje džecžo morika, do jaſtwa wotwjedžena. Šluboko hnuſa wſchnoſčž wo dowolnoſčž proſchjesche, ſo mohla tu hrēſchnizu wopytacž. Sej ſo do= wolnoſčž doſta — a bórny bēſche pſcheczelniza wſchittich jathy.

To nowe džeko bu jej žórto wjele wjeſela. Dofelž paſ mējesche tež ſa ſwoje žiwjenje dželacž, móžesche to jenož čžinicž, hdnž mējesche ſwobodny čžaſ, ale dofelž tón njedoſahaſche, wona w nožy dželaſche a ſa pjeć dnjom telko hotoweho ſčini, kaž předy ſa ſchēčž. Šſamo najſaſaklichich jathy pomaču k dobre mu do= wjedže. Taſ je 25 lēt w wulkim žohnowanju ſkutkowała, ale žyke w čžichim, ſo ſwēt haſle po jejnej ſmjercži wo tym ſhoni. Haſle hdnž bē ſwojej woczki jańđelika ſa te žiwjenje, ſo jejne mjeno ſjewi: Sarah Martinež. Sejna woprowaža luboſčž bu khwalena. To bēſche luboſčž, kiž to ſwoje njephta.

Nalēcžo.

Wjeſ'le, wjeſ'le jaſpēwajecže!
Bohu džak a khwalbu dajecže,
Šchtož ma wodynch, žiwjenje;
Nalēcžo je pſchichko nětko;
Selenicž ſo počnje wſchitko;
Zwjerdá ſyma nimo je.

Šemju Bóh ſam pſchichywaſche
Še ſněhom a wobjewaſche;
Wobarnowaf wſchitko je,
Čžoplische nětk kónčikow ſwēcži,
Wontach wjeſela ſo džecži,
Šo ſněh ſaſo roſtaſ je.

Šchtomow pupli wubiwaju,
Kraſne ſchtomy ſačžewaju;
Ptacžki rjenje ſpēwaja.
Bože dary na tych polach,
Trawy na luſach a honach
Nětko ſo ſaſ' ſelenja.

Brucžki, mjetele a muſchki,
Šchtož ma ſchidlescha a nóžki,
Šchwórcži, lēta, ſtatože.
Wontach nětko wſchelle kwětki
Šaſo ležēja a ſu ſwědkí,
Šo tu nalēcžo ſaſ' je.

Duž, mój čžłowcže, ty ſamlutki
Pruhuj ſo a twoje ſtutki,
Hač je w tebi nalēcžo.
W wjele wutrobach je nětko
Žara ſmjerſto, twjerde wſchitko,
Luta ſyma ſjewi ſo.

Haj, kaſ nětko ſtwórba ſtawa,
Wot kónčža ſo pſchehrēcž dawa,
Šo ſo wſchitko ſyboli!
Šymna wutroba, duž ſtawaj,
Wot wěry ſo pſchehrēcž dawaj,
Šo ſo duſcha ſeleni.

E. S.

Roſhlad w naſchim čžaſu.

Kaž bē wozafacž, je khěžorowy ſejm po tym, ſo je wjetſchina pſcheczivo poſpnljenjej wójſta hłobowała, wot knježejſtwa roſpuſchčženy. Hiſchće w poſlednjeji hodžinie je ſapoſlanž ſ Guene ſpytať wjetſčinu ſa mjēſche poſpnljenje, hač je knježejſtowo žadať, dobyčž, tola to bē tež podarmo. Nowe wólbry budža 15. junija. Šhutny čžaſ je, w kotrymž ſtejmny. Šo ma knježejſtowo prawo, ſebi poſpnljenje wójſta žadacž, na tym žaneho dwēla njeje. Tež jemu by drje lubſcho bylo, hdn by ſo žadanje wulkich pienjeſ ſa ſtutki mēra ſminyčž mohlo, ale naſchi ſuſodžo njedadža nam w žanym mērie wotacž. Franzowſkojo a Ruſkojo hotujja ſo na wójnu a ſu ſo žaložnje wjeſelili, jaſo je wjetſchina ſejma jimaj ſe ſwojim hłobowanjom taſ pomhała. Wſchitžy naſch wóžny kraj lubowazy mužoj budža wjedžecž, komu maja pſchi noweji wólbje

